

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Wageningen Marine Research
de heer T. Bult
Postbus 68
1970 AB IJMUIDEN

Inlichtingen bij
Remco Reurink
telefoon 038 499 89 88
R.Reurink@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer Bult,

Datum
31-08-2018
Kenmerk
2018/0434539
Pagina
1
Uw brief

U heeft, namens Wageningen Marine Research (verder WMR), een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbeschermings – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 6 juni 2018² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag betreft het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar vleermuizen en vissen. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Uw kenmerk

Besluit

Zaaknummer
5047438

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor soorten van de Habitatrichtlijn en het regime van de overige soorten. In het bijzonder gaat het om het verbod om:

- alle vleermuissoorten als bedoeld in artikel 3.5, lid 1 van de Wnb te vangen⁵ en opzettelijk te verstoren⁶;
- alle vissoorten als bedoeld in artikel 3.5, lid 1 van de Wnb te doden of te vangen⁷ en opzettelijk te verstoren⁸;
- alle vissoorten als bedoeld in artikel 3.10, lid 1 van de Wnb opzettelijk te doden of te vangen⁹;
- alle vis- en vleermuissoorten als bedoeld in artikel 3.6, lid 2 van Wnb onder u te hebben en te vervoeren¹⁰;
- vleermuiskasten, mistnetten, harptraps en helgolandtraps als bedoeld in de artikelen 3.9, eerste lid, onder a, 3.24, tweede lid en 3.25, eerste lid van de Wnb te gebruiken voor het vangen van vleermuizen;

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid

² EDO-kenmerk 2018/0417710.

³ Ontvangen op 27 augustus 2018 onder EDO-kenmerk 2018/0436484.

⁴ Op basis van de artikelen 3.8, eerste lid; 3.9, tweede lid; art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb en 3.25, vierde lid van de Wnb.

⁵ Art. 3.5, eerste lid.

⁶ Art. 3.5, tweede lid.

⁷ Art. 3.5, eerste lid.

⁸ Art. 3.5, tweede lid.

⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub a.

¹⁰ Art. 3.6, tweede lid.

Bijlagen

Datum verzending

- allerlei vangnetten en vangstvalen als bedoeld in de artikelen 3.9, eerste lid, onder a, 3.24, tweede lid en 3.25, eerste lid van de Wnb te gebruiken voor het vangen en doden van vissen (als bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.10 van de Wnb).

Deze ontheffing heeft betrekking op het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar vleermuizen en vissen in de provincie Overijssel.

Wij weigeren de door u gevraagde ontheffing voor de Europese rivierkreeft. Deze soort komt niet voor in de provincie Overijssel, waardoor (bij)vangsten uitgesloten kunnen worden.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

Deze ontheffing is geldig vanaf de eerste dag na het verzenden van onze beslissing tot en met 12 augustus 2022.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd¹¹. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 1.757,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Remco Reurink, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 89 88. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2018-003068 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit

¹¹ Belastingverordening Overijssel

Datum
31-08-2018
Kenmerk
2018/0434539
Pagina
2
Uw brief
Uw kenmerk

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van alle Overijsselse gemeenten;
- Wageningen Marine Research, Olvin van Keeken, Haringkade 1, 1976 CP te IJmuiden.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

3

Uw brief

Uw kenmerk

Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Hoe u dat moet doen kunt u hieronder lezen.

Hoe kunt u een bezwaar indienen?

Binnen zes weken, ingaand op de dag na de datum van verzending van dit besluit, kan een belanghebbende een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, postbus 10078, 8000 GB Zwolle (telefoon 038 499 93 05).

U kunt het bezwaarschrift ook per elektronisch formulier verzenden. Dit formulier kunt u vinden op www.Overijssel.nl/loket/bezwaar-klacht. Indienen per fax is ook mogelijk. Het faxnummer van het Team Juridische Zaken is: 038 425 48 02.

Verplichte onderdelen van een bezwaarschrift

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. machtiging als u namens een belanghebbende bezwaar indient;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- e. de gronden van het bezwaar.

Voor de behandeling van een bezwaarschrift bij de provincie Overijssel is geen griffierecht verschuldigd. Voor inlichtingen over de bezwaarprocedure kunt u contact opnemen met de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld.

Voorlopige voorziening vragen als snelle reactie nodig is

Indien spoed dat vereist is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht Rechtbank Overijssel (telefoon 088 361 55 55). In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat u een bezwaarschrift heeft ingediend.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

4

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor vaste medewerkers van de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of voor in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

5

Uw brief

Uw kenmerk

2. De vaste medewerkers van de ontheffinghouder dienen ervoor te zorgen dat tijdens het gebruik van de ontheffing een afschrift van deze ontheffing op de locatie aanwezig is. Op verzoek van de bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren moet deze worden getoond.
3. Indien de ontheffinghouder een ander dan een vaste medewerker machtigt, dan dient de ontheffinghouder een kopie van de verleende machtiging aan ons meldpunt te zenden. De machtiging vermeldt in ieder geval de volgende gegevens:
 - volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
 - soort(en) en eventuele aantallen waarvoor de machtiging geldt;
 - kwalificaties met betrekking tot deskundigheid op het gebied van beschermde soorten;
 - de handelingen die mogen worden verricht;
 - plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
 - periode waarvoor de machtiging geldt;
 - naam en handtekening ontheffinghouder;
 - het nummer van de ontheffing die aan de ontheffinghouder is verleend.
4. Gemachtigden dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is de machtiging bij zich. Deze machtiging dient te zijn gekoppeld aan een kopie van deze ontheffing. Gemachtigden dienen de machtiging op eerste vordering te tonen aan een bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Voor deze wijzigingen moeten opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met het meldpunt.

Specifieke voorschriften

6. Alle gevangen vissen en vleermuizen die weer in vrijheid gesteld worden, moet vrijgelaten worden op de plaats waar de betreffende vis of vleermuis is gevangen, of in de directe nabijheid van de betreffende vangplaats.

7. Indien dit niet mogelijk is, dient contact opgenomen te worden met de provinciale toezichthouder via het meldpunt.
8. Soorten, die niet opzettelijk zijn gevangen en waarvoor geen ontheffing is verleend, dienen onmiddellijk in vrijheid gesteld te worden.

Verplichtingen vleermuisonderzoek

9. Elk vleermuisonderzoek dat de ontheffinghouder met deze ontheffing uitvoert, dient bij ons gemeld te worden. Het melden dient minimaal vijf dagen voor de eerste vangactiviteiten van dat betreffende onderzoek te gebeuren. De ontheffinghouder dient te vermelden waar de eerste vangactiviteiten uitgevoerd worden, en waar dit zal plaatsvinden. Melden moet bij de provinciale toezichthouder via ons meldpunt
10. De vangactiviteiten middels deze ontheffing moeten uitgevoerd worden in het najaar. Hoogzwangere vrouwtjes en vrouwtjes met aanhangend jong dienen niet gezenderd of geringd te worden. Tevens mogen vleermuizen in lethargische staat niet gevangen worden.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

6

Uw brief

Uw kenmerk

11. De ontheffinghouder dient een overzicht van de vleermuisonderzoeken van de ontheffinghouder zelf en van de gemachtigden in de maand januari van ieder jaar te zenden aan ons meldpunt. Het gaat om de vleermuisonderzoeken die het voorgaande jaar zijn uitgevoerd. De ontheffinghouder geeft daarbij in het algemeen aan wat de effecten en de mate van ongerief van de werkwijze in de praktijk zijn op vleermuizen. Tevens wordt bij het overzicht duidelijk gemaakt (met aantallen en redenen) welke vleermuissoorten gezenderd zijn en welke aantallen. De ontheffinghouder houdt daarvoor een soortenadministratie bij die in ieder geval de volgende gegevens bevat:

- de soortnaam;
- datum en plaats van zenderen;
- aantal gezenderde vleermuizen;
- hoelang de gezenderde vleermuizen gevolgd zijn.

Deze soortenadministratie dient elk jaar te worden toegezonden aan ons. Afhankelijk van de gegevens kunnen door ons aanvullende maatregelen worden gesteld.

Verplichtingen visonderzoek

12. De ontheffinghouder dient een overzicht van de visonderzoeken van de ontheffinghouder zelf en van de gemachtigden in de maand januari van ieder jaar te zenden aan ons medlpunt. Het gaat om de visonderzoeken die het voorgaande jaar zijn uitgevoerd. De ontheffinghouder geeft daarbij in het algemeen aan wat de effecten en de mate van ongerief van de werkwijze in de praktijk zijn op vissen. Tevens wordt bij het overzicht duidelijk gemaakt (met aantallen en redenen) welke vissoorten gedood zijn. De ontheffinghouder houdt daarvoor een soortenadministratie bij die in ieder geval de volgende gegevens bevat:

- de soortnaam;
- datum en plaats verkrijging;
- aantal;
- reden van onttrekking;
- beschrijving verwacht effect van de onttrekking op de populatie.

Deze soortenadministratie dient elk jaar te worden toegezonden aan ons. Afhankelijk van de gegevens kunnen door ons aanvullende maatregelen worden gesteld.

Overige verplichtingen ten aanzien van vervoer en in bezit hebben

13. Een ontheffing voor het vervoeren en onder zich hebben van producten van beschermde inheemse soorten¹² geldt uitsluitend, indien in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 338/97, Verordening (EG) nr. 1158/2012 en Verordening (EG) nr. 792/2012 gehandeld wordt.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

7

Uw brief

Uw kenmerk

¹² Artikel 3.6, lid 2 van de Wnb.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
A1.1	Omschrijving en doelstelling van het onderzoek	10
A1.1.2	Onderzoek aan vissen	12
A1.3	Soorten en vangtuigen waarvoor ontheffing wordt gevraagd	14
A1.4	Periode	14
A1.5	Onderliggende documenten	14
A1.6	Aanvullende gegevens	14
A2	Bevoegdheid	14
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	14
A3	Procedure	15
A3.1	Overeenstemming andere provincie	15
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	15
A4	Toetsingskader soorten	15
A4.1	Wettelijke regels	15
A4.2	Provinciaal beleid	15
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	15
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	16
B1	Inhoudelijke beoordeling	16
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	16
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	16
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	16
B1.3	Alternatieven voor de activiteiten	18
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	18
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	19
B1.4	Wettelijk belang van het project	19
B1.4.1	Motivatatie wettelijk belang in de aanvraag	19
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	19
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	20
B1.6	Toetsing aan overige vereisten	20
B1.7	Eindconclusie toetsing	20

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

8

Uw brief

Uw kenmerk

B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	20
C	Slotconclusie	20

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

9

Uw brief

Uw kenmerk

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving en doelstelling van het onderzoek

Het onderzoeksinstituut Wageningen Marine Research (WMR, voorheen IMARES) levert met kennis, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en advies een wezenlijke bijdrage aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer, gebruik en bescherming van de natuurlijke rijkdommen in zee-, kust- en zoetwatergebieden. WMR is onderdeel van Wageningen University & Research.

Tot en met 12 augustus 2018 had WMR een ontheffing van de Flora- en faunawet (kenmerk FF/75A/2013/022). Deze werd aangevraagd bij en verstrekt door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Met de nieuwe Wnb zijn Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag geworden, en is uitgifte door RVO niet meer mogelijk en dient de aanvraag en de verstrekking van de ontheffing per provincie gedaan te worden. WMR vraagt daarom een nieuwe ontheffing bij ons aan.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

10

Uw brief

Uw kenmerk

Ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek is voor de soortgroepen vissen en vleermuizen in de provincie Overijssel een ontheffing nodig op de Wnb. De aanvraag wordt gedaan voor de gehele provincie Overijssel, omdat voor zowel voor onderdelen van het visonderzoek als onderzoek aan vleermuizen nog niet geheel duidelijk is of, en op welke locaties het onderzoek plaats gaat vinden. De aanvraag betreft alle door de wet beschermde vis- en vleermuissoorten.

Naast medewerkers van WMR dient de directie van WMR in staat te zijn een ander dan de eigen medewerkers te machtigen. Dit is belangrijk voor de inzet van beroepsvissers en ook voor de inzet van vrijwilligers die helpen bij vleermuisonderzoek. Voor sommige handelingen is een vergunning voor de Wet op de Dierproeven noodzakelijk. WMR draagt zorg dat voor elke handeling die onder deze wet valt de benodigde vergunning van de Centrale Commissie Dierproeven en goedkeuring van het werkplan door de Instantie voor Dierwelzijn verkregen zijn.

A1.1.1 Onderzoek aan vleermuizen

Het onderzoek van WMR aan vleermuizen betreft overwegend onderzoek naar het migratiegedrag en het slachtofferisico bij windturbines. WMR doet akoestisch onderzoek met batdetectors, verricht tellingen van verblijfsplaatsen, verzamelt dode dieren en doet telemetrie-onderzoek¹³. Verwacht wordt dat daar in de nabije toekomst ook ringonderzoek bijkomt. Momenteel staat er geen werk aan vleermuizen in Overijssel in de planning, maar in de toekomst is niet uit te sluiten dat dit wel plaats gaat vinden. WMR vraagt de ontheffing nu aan om te anticiperen op toekomstig vleermuisonderzoek.

Doelsoorten van het onderzoek zijn dwergvleermuizen (ruige, gewone en kleine dwergvleermuis), de Nyctaloiden (laatvlieger, noordse, tweekleurige, rosse en bosvleermuis) en twee Myotis soorten (water- en meervleermuis). Deze soorten kunnen mogelijk verwacht worden tijdens onderzoek. Maar u heeft grote voorkeur voor een opname naar de term "alle voorkomende vleermuissoorten", daar dit geen problemen geeft indien de WMR op een later moment toch onderzoek wil doen aan een soort die niet in de lijst staat met soortnamen.

¹³ Telemetrie is het op afstand volgen van vleermuizen of meten van bepaalde parameters (bijvoorbeeld temperatuur, luchtvochtigheid, hartritme) om die vervolgens via (vaak draadloze) telecommunicatie te versturen naar een andere locatie.

Het zenderen van vleermuizen vindt momenteel nog plaats in samenwerking met de Zoogdierverseniging en zij beschikken over een vergunning van de landelijke Centrale Commissie Dierproeven (CCD). Op termijn vraagt WMR zelf een vergunning aan van bij de CCD, zodat men niet meer onder de vergunning van de Zoogdierverseniging hoeft te werken. De WMR blijft samenwerken met de Zoogdierverseniging en via de procedures van het vleermuisvangststelsel. Zonder deze procedures van het vleermuisvangststelsel kan de WMR ook geen CCD vergunning aanvragen.

WMR wilt de volgende handelingen uitvoeren aan vleermuizen:

- *Vangen, biometrische gegevensverzameling, zender- en merkeperimenten*

Voor de provincie Overijssel is momenteel nog geen onderzoek voorzien aan vleermuizen, maar het is niet uit te sluiten dat dit wel plaats gaat vinden. Indien onderzoek plaats gaat vinden, betreft dit het zenderen van maximaal 50 vleermuizen per jaar. Vleermuizen kunnen worden gevangen met mistnetten, een helgolandtrap, een harptrap of vanuit vleermuisvakken. Van gevangen dieren wordt in alle gevallen zoveel mogelijk informatie verzameld (geslacht, leeftijd, gewicht etc.). De dieren worden in alle gevallen kortstondig vastgehouden (5-15 min.). Ten behoeve van het zenderonderzoek worden dan tevens gelijk door WMR vleermuizen gezenderd. De zenders worden met chirurgische huidlijm op de vacht geplakt, waarna ze na verloop van tijd (2-4 weken) vanzelf afvallen. Tevens kunnen dieren worden gezenderd met een zogenaamde 'collar' (een soort vest met zender). De draad die de sluiting van het vest vormt lost na verloop van tijd (ca 4 weken) op waarna de zender afvalt. In geval van ringonderzoek worden de dieren ook gevangen en kortstondig vastgehouden. Ringen worden rond de arm aangebracht.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

11

Uw brief

Uw kenmerk

De werkzaamheden worden gedaan via het vleermuisvangststelsel en de inzet van vangtuigen wordt daarbij afgewogen tegen het beoogde doel van het onderzoek. In principe wordt niet gebruik gemaakt van grootschalige vangtuigen en worden de in te zetten vangtuigen afgestemd op het te vangen aantal dieren, daarbij zo min mogelijk verstoring te geven aan de te vangen dieren zelf, de populatie waarin de dieren leven en de leefomgeving. Een helgolandtrap wordt enkel ingezet indien dit voor het onderzoek noodzakelijk is en de dieren niet met andere kleinschaligere vangtuigen gevangen kunnen worden, zoals bijvoorbeeld uit vleermuisvakken. Daarbij worden de werkzaamheden van tevoren ook getoetst door een CCD en Dierexperimentencommissie (DEC), en nogmaals door een instantie voor dierenwelzijn.

- *Tellingen*

Tellingen van vleermuizen worden uitgevoerd bij verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen vleermuizen opzettelijk worden verstoord, door de aanwezigheid van personen.

- *Onderzoek aan en vervoer van dode dieren*

Het onderzoek behelst voor een deel ook werkzaamheden aan dode dieren. Hierbij worden dode vleermuizen na vondst verzameld (bijvoorbeeld onder een windmolen). Analyse van de doodsoorzaak en bemonstering wordt door WMR zelf of door derden uitgevoerd. WMR verzorgt hierbij ook het vervoer. Ook worden delen van dieren of complete dieren bewaard, middels invriezen of opslag in alcohol of formaline, om deze zo nodig door derden te laten onderzoeken.

- *Delen van materiaal*

WMR kan gevraagd worden om na onderzoek, bepaalde (delen van) vleermuizen al dan niet geprepareerd ter beschikking te stellen aan derden. Dit kunnen medewerkers van andere onderzoeksinstituten zijn, maar vleermuizen kunnen ook ter beschikking worden gesteld aan musea of onderwijsinstellingen.

- *Vangtuigen*

Voor biometrische gegevensverzameling en zender- en merkeperimenten worden voor vleermuizen verschillende vangtuigen gebruikt: vleermuiskasten, mistnetten, harptrap en helgolandtrap (tunnelval).

A1.1.2 Onderzoek aan vissen

WMR voert onderzoek uit naar visbestanden en visserij. Het meeste werk aan vissen wordt verricht in het kader van de jaarlijkse monitoring van zowel kustwateren en zoete wateren in opdracht van het Ministerie van LNV en van RWS, waarbij vissen met vistuigen gevangen worden. Dit onderzoek dient om een inschatting te maken van de omvang en verspreiding van de aanwezige visstanden. Onderzoek naar vis in het zoete en zoute water heeft tot doel om inzicht te krijgen in de ruimtelijke ontwikkelingen in samenstelling en relatieve omvang van de visbestanden over langjarige perioden, om de toestand van waterlichamen te beoordelen voor bijvoorbeeld de Kader Richtlijn Water. Daarnaast wordt gedrag van vissen bestudeerd. Hiervoor worden vissen, voor het vrijlaten, voorzien van een zender of merkteken. Onderzoek wordt verricht aan de aanwezigheid, verspreiding en het migratiegedrag van vissen om te kunnen bepalen hoeveel vissen in een gebied leven en wat belangrijke (opgroei)gebieden, (paai)habitats en verbindingen zijn die het voortbestaan van beschermde soorten veiligstellen. De vissoorten in de Wnb betreffen de Habitatrichtlijn (HR) Bijlage IV soorten houting en Atlantische steur, de HR Bijlage V soorten, elft, fint, rivierprik en zalm en de overige soorten beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper en de kwabaal. Ook vraagt WMR ontheffing aan voor de Europese rivierkreeft. In het theoretische geval zou het kunnen zijn dat Europese rivierkreeft in de netten belandt. Dit is hetzelfde met veel van de vissoorten die in principe niet te verwachten zijn tijdens het onderzoek. Mocht de Europese rivierkreeft gevangen worden, dan worden ze direct na vangst terug gezet worden en niet gemeten worden, wat WMR met vissen wel doet.

Datum
31-08-2018
Kenmerk
2018/0434539
Pagina
12
Uw brief
Uw kenmerk

Voor de provincie Overijssel betreft het werk aan vissen momenteel de driejaarlijkse monitoring in de IJssel met visfinken en mogelijke monitoring van vissen in kleine poldersloten met behulp van een elektroscopnet. Voor de finkenmonitoring, welke in verschillende provincies op identieke wijze uitgevoerd wordt, worden vissen gevangen, op lengte gemeten en geteld en weer teruggezet in het water. Van eventueel gevangen zalmen wordt daarbij nog een stukje vetvin afgenomen. Soorten die eventueel (en veel van deze soorten bij hoge uitzondering) in de vangst kunnen opduiken zijn houting, elft, fint, rivierprik, zalm en Atlantische steur. Daarbij moet worden gesteld dat dit trekkende vissoorten zijn die zich door het Nederlandse rivierensysteem kunnen begeven en zich niet enkel beperken tot de provincie Overijssel. In de laatste monitoring verricht in 2015 op de IJssel zijn van alle aangegeven vissoorten vallend onder de Wnb enkel twee rivierprikken gevangen in Overijssel, waaraan lengtemetingen zijn verricht. Verwacht wordt dat de vangst van eerder genoemde soorten zich beperken tot maximaal enkele exemplaren per jaar.

In de bemonstering in poldersloten kunnen enkele sloten bevist worden met elektroscopnet, waarbij beschermde soorten gevangen kunnen worden. In poldersloten zouden eventueel grote modderkruipers gevangen kunnen worden, maar dat zal zich dan beperken tot hoogstens enkele exemplaren in de bemonstering. Soorten die verwacht worden in de finkenmonitoring op de IJssel, worden niet verwacht in kleine poldersloten. Soorten als beekprik, elrits en beekdonderpad komen voor in kleine beekjes en de kans dat deze gevangen worden in ons onderzoek is zeer klein. Echter om geen vissoorten uit te sluiten wordt voor alle vissoorten ontheffing aangevraagd.

WMR wilt de volgende handelingen uitvoeren aan vissen:

- *Vangen, tellen en biometrische gegevensverzameling*

Tijdens onderzoek naar de visstand wordt meestal niet selectief op bepaalde vissoorten gevestigd, waardoor vissen die onder de Wnb vallen in de vangst kunnen voorkomen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door medewerkers van WMR zelf of door ingehuurd beroepsvissers. Het vangen kan worden gedaan met behulp van een keur aan vistuigen, waarvoor ontheffing verleend wordt door RVO, dienst Visserijregelingen. Voor Overijssel zullen met name fuiken en elektrisch schepnet ingezet worden, maar het is niet uit te sluiten dat eventueel ook andere vistuigen gebruikt kunnen worden. Het type vistuig en de inspanning wordt afgestemd op het beoogde doel, om zorg te dragen dat dit in overeenstemming is met de gegevens die verzameld moeten worden en de omvang van het aanwezige visbestand. Bij het vangen van vissen bestaat altijd een kans dat de vis beschadigd is geraakt door het vangstproces en eventueel overlijdt. Dit is afhankelijk van de desbetreffende vissoort, levensstadia van de vis, periode van het jaar, gebruikt vistuig, aanwezigheid andere vissen in de vangst etc. De monitoringen zijn echter van beperkte omvang, de kans dat vissen vallend onder de Wnb in de vangst komen achten wij erg klein. Eventuele sterfte zal geen effect hebben op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

13

Uw brief

Uw kenmerk

Na het vangstproces worden de vissen uit het water gehaald en in opslagfaciliteiten gebracht, zoals grote viskuipen, om te zorgen dat een zo groot mogelijke overlevingskans gegarandeerd wordt. Vervolgens worden van de vissen lengtemetingen en in sommige gevallen gewichtsmetingen verricht, welke genoteerd worden. Hierbij wordt de meetplank en de handen van de persoon die vis meet nat gehouden, om beschadiging van de vis tot het minimum te beperken. Na meting worden de vissen direct weer teruggezet in het biotoop waarin ze gevangen zijn, met uitzondering van vissen die gebruikt kunnen worden voor verder analyse van biologische parameters. Indien weefsels van vissen verzameld moeten worden voor onderzoek, of dieren worden voorzien van zenders is een vergunning van de CCD nodig, waarbij de handelingen die uitgevoerd worden, beschreven worden in een proefplan. Dit wordt getoetst door een Instantie voor Dierwelzijn. De handelingen in het veld worden uitgevoerd volgens dit proefplan. Voor vissen is er een dergelijk proefplan voor weefsels (in Overijssel enkel noodzakelijk voor zalm) en zenderen (nu niet van toepassing in Overijssel). Verwacht wordt dat geen enkele vis gedood zal worden in het gebied van de provincie Overijssel. Indien dit echter noodzakelijk is, zal dit zich beperken tot hoogstens enkele exemplaren van een soort en zal dit op de staat van instandhouding van deze soort geen effect hebben.

- *Verzamelen biologische parameters*

Hieronder vallen onder andere het vaststellen van geslachtsrijpheid en sekse van de vis, wat pas mogelijk is na bekijken van de geslachtsorganen. Daarnaast wordt van deze vissen soms de leeftijd bepaald, afhankelijk van de soort aan de hand van schubben, vinstralen, of gehoorsteentjes, welke zich in de kop van een vis bevinden. Voor dieetonderzoek aan predatoren van vissen (zoals zeevogels of zeezoogdieren) kan referentiemateriaal (gehoorsteentjes van vissen) worden verzameld. Voor deze analyse van vinstralen en gehoorsteentjes worden de dieren gedood. Weefsel kan worden verzameld voor DNA-analyse of chemische analyses voor verontreiniging. Deze metingen vinden plaats bij WMR op het instituut of soms op locatie.

- *Delen van materiaal*

WMR kan gevraagd worden om na onderzoek, bepaalde (delen van) vissen al dan niet geprepareerd ter beschikking te stellen aan derden. Dit kunnen medewerkers van andere onderzoeksinstituten zijn, maar vissen kunnen ook ter beschikking worden gesteld aan musea of onderwijsinstellingen.

- *Vangtuigen*

Voor het vangen van de vissen voor bovenstaand onderzoek ('vangen, tellen en biometrische gegevensverzameling', 'verzamelen biologische parameters') kunnen verschillende typen vangnetten gebruikt worden. Voor het bestaande onderzoek zijn dit fuiken en elektrisch schepnet, maar zou kunnen worden aangevuld met een zegen.

A1.3 Soorten en vangtuigen waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de volgende verbodsbepalingen en soortgroepen:

Alle vleermuissoorten

- Art. 3.5. Dieren vangen, verstoren;
- Art. 3.6. Dieren onder zich hebben, vervoeren;
- Art. 3.10. Dieren opzettelijk vangen.

Alle vissoorten

- Art. 3.5. Dieren opzettelijk doden, vangen, verstoren;
- Art. 3.6. Dieren onder zich hebben, vervoeren;
- Art. 3.10. Dieren opzettelijk doden, vangen.

Tevens vraagt u ontheffing aan op grond van de artikelen 3.9, 3.24, lid 2 en artikel 3.25, lid 1 van de Wnb in verband met het gebruik van de volgende vangtuigen:

- Vleermuizen: vleermuiskasten, mistnetten, harptrap, helgolandtrap (tunnelval);
- Vissen: allerlei typen vangnetten, vangstvallen.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 13 augustus 2018 tot en met 12 augustus 2022.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- aanvraagformulier;
- activiteitenplan;

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 6 juni 2018 ontvangen. Op 24 augustus 2018 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 27 augustus 2018¹⁴ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

¹⁴ Ons kenmerk 2018/0436484.

¹⁵ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

14

Uw brief

Uw kenmerk

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van alle Overijsselse gemeenten gestuurd met het verzoek om advies. Deze gemeenten zijn vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁶ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁷ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

¹⁶ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁷ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

De activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van het onderzoek van WMR zullen veelal verstorend (vangst van vissen en vleermuizen, zenderen van veermuizen) van aard zijn. Dit is echter zeer kleinschalig en kortstondig en effecten daarvan op de staat van instandhouding van de soorten zijn naar verwachting verwaarloosbaar. Na de handelingen worden de dieren weer teruggeplaatst, met uitzondering van vissen die eventueel gedood kunnen worden voor verder onderzoek. Van eventueel gevangen zalmen wordt nog een stukje vetvin afgenomen. Bij het vangen van vissen bestaat altijd een kans dat de vis beschadigd is geraakt door het vangstproces en eventueel overlijdt. In het zeldzame geval dat dit noodzakelijk is, kan het voorkomen dat maximaal enkele vissen gedood zullen worden voor verder onderzoek. Deze activiteit heeft geen effect op de populatie van deze vissen en de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk gedaan buiten paai- en broedperiode om het effect op de voortplantingsperiode zoveel mogelijk te beperken. De onderzoeken vinden plaats met goedkeuring van andere instanties, zoals de Centrale Commissie Dierproeven (CCD), Dierexperimentencommissie (DEC) en de instantie voor dierenwelzijn.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Vleermuizen

In het onderzoek naar vleermuizen worden geen handelingen uitgevoerd waarbij vleermuizen gedood worden. Gevangen exemplaren worden enkel gemeten. Indien nodig worden maximaal 50 vleermuizen per jaar gezenderd. Hierna worden de betreffende exemplaren vrij gelaten op de plek waar zij gevangen zijn. Tijdens het vangen en vasthouden kunnen exemplaren verstoord worden.

De impact van de handelingen die uitgevoerd worden voor onderzoek op vleermuizen is enkel verstorend van aard. Vleermuizen worden verstoord bij tellingen of bij het zenderen of ringen van de dieren. De werkzaamheden worden verricht in het najaar, dus buiten het

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

16

Uw brief

Uw kenmerk

voortplantingsseizoen om het effect van de handelingen op de voortplanting van de desbetreffende populaties te minimaliseren. De werkzaamheden hebben door de kortstondige activiteit en daardoor beperkte verstoring effect geen invloed op de staat van de instandhouding van vleermuizen.

Het vangen en zenderen van vleermuizen gebeurt via het vleermuisvangsysteem¹⁸. Voor het zenderen is ook goedkeuring van andere instanties nodig (CCD en DEC). Zodoende worden vleermuizen op een verantwoorde en ethische wijze gevangen en gezenderd. Om eventuele negatieve effecten op de lokale populatie te voorkomen willen wij los van de verplichtingen van andere instanties voorkomen dat hoogzwangere vrouwtjes en vrouwtjes met aanhangend jong gezenderd of geringd worden. Tevens mogen vleermuizen in lethargische staat niet gevangen worden. De vangactiviteiten moeten, zoals WMR aangeeft, uitgevoerd worden in het najaar. Wij hebben daarom aanvullend voorschrift 10 opgenomen.

Vissen

De impact van de handelingen die uitgevoerd worden voor onderzoek op vissen is verstoring van aard in het geval vissen worden gevangen, gemeten en vervolgens worden teruggezet. Van de zalm kan een stuk van de vetvin afgenomen worden, maar betreffende exemplaren kunnen wel teruggezet worden. In het onderzoek naar vissen kunnen vissen bewust en onbewust gedood worden. Sterfte kan optreden tijdens het vangen van vissen. Sterfte kan ook optreden wanneer biometrische gegevens (gehoorbeentjes en vinstralen) verzameld moeten worden van bepaalde vissoorten. Volgens WMR gaat het bij het onderzoek vooral om het vangen van dieren en zullen in hoge uitzondering vissen gedood worden. Bij vissen wordt getracht zoveel mogelijk onderzoek te combineren of ook gebruik te maken van bijvangst, waarbij exemplaren niet meer gered kunnen worden.

Overige zaken

Verder hebben wij aanvullende voorschriften opgenomen, welke gebaseerd zijn op de voorschriften uit de reeds verlopen ontheffing op grond van de Flora- en faunawet¹⁹.

Het is mogelijk dat naast vaste medewerkers van WMR ook door WMR gemachtigde derden gebruik kunnen maken van onze ontheffing (voorschriften 1 tot en met 4).

Alle gevangen vissen en vleermuizen die weer in vrijheid gesteld worden, moet vrijgelaten worden op de plaats waar de betreffende vis of vleermuis is gevangen, of in de directe nabijheid van de betreffende vangplaats (voorschrift 6). Indien dit niet mogelijk is, dient contact opgenomen te worden met de provinciale toezichthouder via het meldpunt (voorschrift 7). Met deze voorschriften wordt geborgd dat gevangen dieren binnen het eigen leefgebied worden uitgezet, en niet vervoerd worden naar andere locaties.

Soorten, die niet opzettelijk zijn gevangen en waarvoor geen ontheffing is verleend, dienen onmiddellijk in vrijheid gesteld te worden (voorschrift 8). Op deze wijze wordt ook voor soorten waarvoor geen ontheffing verleend is, of waarvoor geen onderzoek naar uitgevoerd te worden rekening gehouden met de zorgplicht.

Niet al het toekomstig vis- en vleermuisonderzoek is al bekend bij de WMR. Het is echter nodig dat aangetoond wordt hoe en waarom vissen gedood moeten worden voor wetenschappelijk onderzoek. Ook is het nodig dat gezenderde of geringe vleermuizen niet onnodig lijden tijdens het dragen van aangebrachte materialen. Om al het toekomstig onderzoek middels deze ontheffing mogelijk te maken is een registratie- en meldingsplicht nodig (voorschrift 11 (vleermuizen) en voorschrift 12 (vissen)).

¹⁸ www.vleermuizenvangen.nl

¹⁹ Ontheffing met kenmerk FF/75A/2013/022a.

De ontheffinghouder dient minimaal vijf werkdagen voor de eerste vangactiviteiten te melden dat vleermuisonderzoek uitgevoerd zal worden. Melden moet bij de provinciale toezichthouder via het meldpunt. Voorschrift 9 ziet daar op toe. Op deze wijze kunnen wij borgen dat de voorschriften worden nageleefd tijdens het vangen en zenderen van vleermuizen.

Een ontheffing voor het vervoeren en onder zich hebben van producten van beschermde inheemse soorten²⁰ geldt uitsluitend indien in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 338/97, Verordening (EG) nr. 1158/2012 en Verordening (EG) nr. 792/2012 gehandeld wordt. Deze verplichting hebben wij als voorschrift 13 opgenomen, omdat dit ook in de reeds verlopen ontheffing van de Flora- en faunawet was opgenomen. Hiermee wordt vervoer van dode vissen en vleermuizen en producten van deze dieren geregeld, indien het doel niet voor verkoop of handel is.

Conclusie toetsing

Voor de handelingen die de WMR wilt uitvoeren zijn de volgende verbodsbepalingen aan de orde, waarvoor wij ontheffing kunnen verlenen.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

18

Uw brief

Uw kenmerk

Verboden in verband met het vangen en/of doden van dieren en het in bezit hebben en/of vervoeren van dieren

- Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten
 - Art. 3.5, lid 1 in verband met het opzettelijk vangen
 - Art. 3.5, lid 2 in verband met het opzettelijk verstoren
 - Art. 3.6, lid 2 in verband met het onder zich hebben en vervoeren
- Vissen; Europese steur en houting
 - Art. 3.5, lid 1 in verband met het opzettelijk vangen en doden
 - Art. 3.5, lid 2 in verband met het opzettelijk verstoren
 - Art. 3.6, lid 2 in verband met het onder zich hebben en vervoeren
- Vissen; beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
 - Art 3.10, lid 1, sub a in verband met het opzettelijk vangen en doden

Verboden in verband met het gebruik en in bezit hebben van vangmiddelen

- Art. 3.9, lid 1 in verband met het vangen door gebruikmaking van vleermuiskasten, mistnetten, harptraps, helgolandtraps en allerlei vangnetten en vangstvalen die de plaatselijke verdwijning of ernstige verstoring van de rust van de populaties van de in dit artikel bedoelde vis- en vleermuissoorten tot gevolg kunnen hebben.
- Art 3.24, lid 2 in verband met het zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor de activiteiten

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Het onderzoek van WMR is noodzakelijk voor het verzamelen van gegevens en kennis over de genoemde diersoorten en alternatieven zijn niet mogelijk. Voor het doen van metingen aan de vissen en het verkrijgen van gegevens die voor o.a. beleidsdoeleinden gebruikt kunnen worden,

²⁰ Artikel 3.6, lid 2 van de Wnb.

moeten vissen gevangen worden en vervolgens gemeten. Voor vissen is het gebruik van e-DNA in opkomst, waarbij uit het water aan de hand van aanwezig DNA de soortensamenstelling van het visbestand kan worden afgeleid. Echter kan met deze methode de aantallen niet worden vastgesteld en ook niet de lengtes van de vissen, waardoor deze techniek niet als alternatief kan dienen. Daarnaast is de techniek op stromende wateren ook nog niet volledig toepasbaar. Indien vissen gedood moeten worden voor verder onderzoek, wat niet verwacht wordt, gebeurt dit om de desbetreffende soort in het onderzoeksgebied te onderzoeken en gegevens niet op een andere wijze verkregen kunnen worden. Het gedrag van vleermuizen onderzoeken middels zenderonderzoek kan ook enkel worden gedaan bij de desbetreffende soorten. Andere methodieken geven niet de gewenste resultaten.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Er zijn geen andere alternatieve onderzoeksmethoden of vangwijzen denkbaar om vleermuizen tijdelijk in bezit te krijgen en om biometrische gegevens te verzamelen. Het vangen van vleermuizen middels netten blijft noodzakelijk. Het vangen en zenderen van vleermuizen gebeurt zorgvuldig (op basis van CCD/DEC en vleermuisvangststelsel).

Datum
31-08-2018

Kenmerk
2018/0434539

Pagina
19

Uw brief

Er zijn geen andere alternatieve onderzoeksmethoden of vangwijzen denkbaar om vissen tijdelijk in bezit te krijgen en om biometrische gegevens te verzamelen. Het afvangen van vis middels fuiken, netten of schepnetten blijft noodzakelijk. De WMR werkt met een vergunning van de CCD en met beroepsvissers. Hierdoor wordt een zorgvuldige handelswijze gewaarborgd.

Er wordt voldoende rekening gehouden met het voorkomen van onnodig lijden bij het doden van vissoorten en het vangen van vleermuizen en vissen.

Uw kenmerk

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen handelingen zijn volgens de aanvraag nodig in het belang voor onderzoek en onderwijs en in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats²¹.

WMR verzamelt gegevens die inzicht geven in de biodiversiteit en in de dynamiek van soorten en ecosystemen. Het onderzoek van WMR levert een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van soorten en habitats, door het leveren van kennis die nodig is om de toestand van soorten en habitats te evalueren. De kennis wordt ook ingezet om de (mogelijke) gevolgen van huidige en toekomstige menselijke activiteiten (zoals visserij, ontwikkeling van windenergie, scheepvaart) te kunnen beoordelen en beheersmaatregelen te onderbouwen.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat de wettelijke belangen, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende zijn aangetoond.

Wetenschappelijk onderzoek naar vissen en vleermuizen is nodig in het belang van onderzoek en onderwijs. De opgedane kennis kan gebruikt worden om vissen en vleermuizen beter te beschermen. Dit komt ten goede aan de huidige staat van instandhouding van de betrokken diersoorten.

²¹ Artikel 3.8, lid 5, sub b1 en sub b4 en artikel 3.10 lid 2 van de Wnb

Datum
31-08-2018
Kenmerk
2018/0434539
Pagina
20
Uw brief
Uw kenmerk

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

Door vissen en vleermuizen te vangen kunnen verschillende gegevens verzameld worden. Tevens kunnen dieren gezenderd worden, zodat zij een bepaalde tijd gevolgd kunnen worden. Door deze handelingen op wetenschappelijke, zorgvuldige en ethische wijze uit te voeren kunnen bedreigingen en kansen (beter) in beeld gebracht worden. Door de voorschriften te volgen blijft zorgvuldig handelen gewaarborgd en zal op termijn, dankzij toepassing van de nieuwe kennis die uit dit onderzoek naar voren zal komen, de staat van instandhouding zeker niet in het geding komen.

Bij het onderzoek worden gaat het vooral om vangen of verstoren van dieren, maar zullen geen individuen worden gedood, behalve, in hoge uitzondering, vissen. Bij vissen wordt getracht zoveel mogelijk onderzoek te combineren of ook gebruik te maken van bijvangst, waarbij exemplaren niet meer gered kunnen worden. Dit betreft aantallen die geen effect hebben op de staat van instandhouding, maar wel ontheffingsplichtig blijven. Er worden geen vleermuizen gedood voor het onderzoek. Dood gevonden vleermuizen kunnen wel in bezit genomen en vervoerd worden, maar dit heeft geen effect op de huidige staat van instandhouding van de vleermuissoorten.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²² houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de onderstaande verbodsbepalingen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. Er wordt voldoende rekening gehouden met het voorkomen van onnodig lijden bij te doden vissen of te vangen vleermuizen en vissen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²³. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Tijdens het wetenschappelijk onderzoek naar vissen en vleermuizen kunnen onverhoopt dieren uit andere soortgroepen gevangen worden. Deze dieren dienen geen doel tot het onderzoek wat WMR uitvoert en dienen derhalve zorgvuldig en zo snel mogelijk weer teruggezet te worden op de vangplaats. Om dit te borgen hebben wij voorschrift 6 opgenomen.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

²² Wnb, artikel 1.10, derde lid.

²³ Art. 1.11, eerste en tweede lid

De gevraagde ontheffing voor de Europese rivierkreeft weigeren wij. Deze soort komt niet voor in de provincie Overijssel, en zal tijdens het onderzoek van WMR niet gevangen worden. WMR heeft aangegeven hiermee akkoord te zijn.

Datum

31-08-2018

Kenmerk

2018/0434539

Pagina

21

Uw brief

Uw kenmerk